

Интерактивната бяла дъска като средство за обучение Мария Казакова

The interactive white board as a learning tool Maria Kazakova

Abstract:

For more than a decade, many European and national strategic documents have set as an important objective the building of a knowledge-based economy. In the fast growing world and the penetration of more and more new technologies, education plays an important role in everyone's life. To meet the demands of the digital generation, the education system use much more "smart" solutions.

The introduction of interactive white board motivates students and increases their interest in acquiring new knowledge. This practice is not new in European countries, but in our country it is widely applied and specialized systems are beginning to be used. It is essential that educational institutions provide a good learning environment using the latest technology.

Keywords: education, digital technologies, interactive white board

For contacts: Maria Kazakova, University of National and World Economy, Sofia, Bulgaria, maria_kazakova@unwe.bg

ВЪВЕДЕНИЕ

Образованието играе важна роля в живота на всеки човек. Поради тази причина, образователната система като един от основните стълбове за развитие и светло бъдеще на всяка нация, е необходимо да предоставя висококачествени услуги, използвайки най-новите технологии. Целта е поколението, което се обучава, освен придобитите знания и умения още на училищната скамейка, а в по-късен етап – и в университета, да са в най-висока степен подготвени за пазара на труда, респективно да носят добавена стойност на обществото.

Терминът „интерактивен“ в превод от английски език означава взаимодействие. У нас се срещат термините интерактивно обучение, интерактивни стратегии, интерактивни методи и интерактивни техники. Според проф. д-р Янка Тоцева „Иновацията не е просто промяна. Тя е промяна – нововъведение. Това означава, че не е достатъчно да премахнеш нещо, за да има иновация. Необходимо е да приложиш нов способ, нов метод, нови правила, или ново техническо средство, за да може да се каже, че е налице иновация. Иновацията може да бъде продукт, процес, позиция или парадигма“.¹⁰ Интерактивността като термин се свързва с взаимодействието между два или повече индивида, и възникващите у тях вследствие на това промени в поведението и нагласите. Тя предполага наличието на интерактивни умения. За да бъде обучението по-приятно и леснодостъпно от страна на обучаемите, то следва да бъде превърнато в игра.

---

¹⁰ Тоцева, Я., Образователните иновации и съвременното българско образование. В сб.: Иновации и интерактивни технологии в образованието, София, 2012, стр. 5-10

Бързото развитие на новите технологии и все по-голямата зависимост на модерния човек от „новата“ реалност, прави живота ни немислим без тях. Неизбежно е това да се пренесе и в образованието, където все по-често преподавателите се доверяват на новите интерактивни методи на преподаване. Това е необходимо, за да отговорят на изискванията на учащите по оригинален и съвременен начин от една страна и рационализирането на учебния процес от друга.

Сходни иновативни методи се налагат все повече и като такава, интерактивната бяла дъска (interactive white board) се използва за първи път във Великобритания и САЩ през 2003 г. Тя е част от идеята за иновативна класна стая, която набира популярност и приложение през последните години и у нас. Целта е подобряване и поднасяне по нов начин на информацията в процеса на обучение, а работата с нея разширява технологичните познания.

СЪЩНОСТ НА ИНТЕРАКТИВНАТА БЯЛА ДЪСКА

Интерактивната бяла дъска по своята същност представлява голям бял сензорен екран, който е свързан с компютър и мултимедиен апарат. На него се проектират изображенията и може да се пише, рисува, съхранява, коригира в реално време, както и да се принтира и изпращат документи. Улеснение за лектора е не само прожектирането на уроци, презентации, филми и други аудио и видео материали, но и лесното боравене с нея – чрез допир (touch) или с помощта на химикалка или специално устройство – „стилус“¹¹.

Свързването на интерактивната бяла дъска е възможно по два начина¹²:

- с жично устройство (USB);
- с безжично устройство (Bluetooth).

Работата на устройството стартира от момента, в който е свързана с компютъра и специализирания софтуер. Тя позволява на учителя да запазва не само документи, бележки и коментари, а и да записва във видео-формат файловете. Това е голямо удобство за тези, които желаят да се подготвят за изпит или са отсъствали, да чуят урока повторно. Въвеждането на модерна класна стая и опитът на преподавателите с иновативни технологии според специалистите, играе важна роля в повишаване интереса на обучаемите и прави материала атрактивен.

ИЗЛОЖЕНИЕ

Изборът на определен модел или марка интерактивна дъска зависи, както при всяко технологично решение, от конкретните нужди и финансови възможности на потребителя. Всеки един модел имат задължителната употреба на проектор, а разликата е в механизма на записване върху дъската - обикновено се използва специален електронен молив. Но най-разпространени са следните два вида технологии: сензори и електромагнитни вълни¹³.

---

¹¹ Иванова, А., В. Стойкова, Г. Иванова, Е. Ибрямова, С. Смрикарова, Цв. Христов, Цв. Георгиев, Цв. Василев, Ю. Алексиев, *Наръчник по иновативни образователни технологии*, Русе, 2022

¹² пак там

¹³ пак там

Интерактивната бяла дъска позволява на преподавателя във всеки един момент да добавя информация към материала чрез снимки и графики от Интернет. Учащите от своя страна разгръщат потенциала си като решават различни казуси, взимат участие в дискусии, както и се свързват във видеоконферентни връзки. Благодарение на този софтуер, работата на лектора не само е леснодостъпна, но и времето, което се спестява би могло да се инвестира в индивидуално обучение на учащи, при необходимост. Независимо кой модел бяла интерактивна дъска се използва, са безспорни ефективната ѝ употреба и по-висока мотивация към активност на учениците като ги въвежда в темата по интересен и вълнуващ начин.

Част от предимствата на интерактивната¹⁴ бяла дъска за учителя могат да се класифицират по следния начин:

- по-голяма гъвкавост от страна на подготовка на урока;
- сваляне на различни аудио, видео материали;
- възможност за AVI файлове, т.е. споделяне и многократно възпроизвеждане, както на презентация, така и на надписи, фигури и други веб базирани ресурси;
- отбелязване на бележки.

Ето някои примери за положителната страна на интерактивната бяла дъска за учащите¹⁵:

- уроците са в пъти по-интересни и дават възможност за по-голямо участие в тях;
- развиват се различни индивидуални и технически умения в процеса на работа;
- стимулира се креативността в начина на представяните теми;
- възможност за затвърждаване на материала чрез повторно ползване на ресурсите в домашна среда;
- бърза обратна връзка чрез т. нар. „кликери“ по отношение на материала или на задавани от преподавателя въпроси.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Интерактивните технологии безпрецедентно промениха начина на живот. Ключово значение за обучението на бъдещето на страната ни – нашите деца и в аргумент за положителните тенденции, които създава интерактивната дъска, е че тя е не просто една технология, а нов начин на мислене и необходимата трансформация в образованието.

Решаващо е въвеждането ѝ в обучението и предизвикателство за всеки преподавател е да съумее да отговори на очакванията на учениците. Новите дигитални технологии позволяват това да се осъществи при условие на добра подготовка от страна на учителя. Тогава ще се открият възможности за разработването на нови концепции и крачка към достигане на нови върхове.

---

¹⁴ пак там

¹⁵ пак там

„Ученикът не е съд, който трябва да бъде запълнен, а факел, който трябва да бъде запален.“

Плутарх

ЛИТЕРАТУРА

Тоцева, Я., *Образователните иновации и съвременното българско образование*. В сб.: Иновации и интерактивни технологии в образованието, София, 2012, стр. 5-10

Иванова. А., В. Стойкова, Г. Иванова, Е. Ибрямова, С. Смрикарова, Цв. Христов, Цв. Георгиев, Цв. Василев, Ю. Алексиев, *Наръчник по иновативни образователни технологии*, Русе, 2022